

Č.j.: S 116/99-561/00-240

V Brně dne 14. 3. 2000

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže rozhodl ve správním řízení zahájeném dne 2. 12. 1999 z vlastního podnětu podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve spojení s § 12 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. ve věci možného porušení § 3 odst. 1 tohoto zákona účastníkem řízení, jímž je společnost ROMO akciová společnost, se sídlem Fulnek, Mendlova 127, IČ 00 00 69 98, zastoupená ing. Vladimírem Balážem, předsedou představenstva a ing. Josefem Krystkem, místopředsedou představenstva, ve správním řízení zastoupená na základě pověření z 9. 11. 1999 JUDr. Soňou Rolincovou, vedoucí právního útvaru ROMO akciová společnost,

t a k t o :

Správní řízení se podle § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení **zastavuje**.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „úřad“) zahájil dne 2. 12. 1999 z vlastního podnětu správní řízení se společností ROMO akciová společnost, se sídlem Fulnek, Mendlova 127, IČ 00 00 69 98 (dále jen „ROMO“) ve věci možného porušení § 3 zákona č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 495/1992 Sb. a zákona č. 286/1993 Sb. (dále jen „zákon“ nebo „zákon o ochraně hospodářské soutěže“). V oznámení o zahájení správního řízení (list č. 1 spisu) úřad uvedl, že možné porušení zákona je spatřováno v jednání účastníka řízení, jímž zavazuje kupující v uzavíraných smlouvách k dodržování prodejních cen. Toto jednání může vést k narušení hospodářské soutěže na trhu daného zboží.

Řízení bylo zahájeno na základě zjištění, že v počítačové síti Internet na adrese společnosti ROMO byl zveřejněn maloobchodní ceník této společnosti, který obsahoval přehled dodávaných elektrospotřebičů pro domácnost a jejich minimální ceny s DPH. Při průzkumu v maloobchodních prodejnách v Brně úřad zjistil, že maloobchodní prodejní ceny elektrospotřebičů dodávaných společnostmi ROMO jsou totožné s cenami zveřejněnými touto společností na Internetu. Před zahájením řízení úřad dále získal Smlouvu o budoucích kupních smlouvách, včetně přílohy č. 1 (maloobchodního ceníku ROMO) uzavřenou na rok 1999 mezi společností ROMO jako prodávajícím a jedním maloobchodním prodejcem jako kupujícím.

Uvedená Smlouva o budoucích kupních smlouvách uzavřená pro rok 1999 obsahovala v čl. III. bod 1. závazek kupujícího, že bude ve své prodejně mj. prodávat výrobky prodávajícího za ceny uvedené v platném ceníku (příloha č. 1), který je nedílnou součástí této smlouvy. Čl. IV. bod 1. cit. smlouvy označuje ceny uvedené v platném ceníku (viz příloha č. 1 smlouvy) jako prodávajícím doporučené minimální maloobchodní ceny.

Smlouva dále obsahuje v čl. IV. bod 3. ujednání, že v případě vyhlášení akce přechodného snížení cen v prodejně bude sleva výrobků ROMO maximálně 5 % a bude vždy konzultována s prodávajícím a to nejpozději 14 kalendářních dní před zahájením akce. Ke smlouvě je připojen jako příloha č. 1 maloobchodní ceník ROMO, jež obsahuje oddíly: druh zboží, provedení, model a minimální MC s DPH. Je platný od 1.1. 1999 a odpovídá ceníku zveřejněnému na Internetu.

Získané indicie nasvědčovaly možnému porušení § 3 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže ze strany společnosti ROMO. Na základě těchto skutečností považoval úřad zahájení správního řízení s touto společností za důvodné. Správní řízení mělo prokázat, zda došlo či nedošlo k porušení povinností stanovených tímto zákonem. Představenstvo společnosti ROMO zaslalo dne 8.12. 1999 pověření k zastupování pro JUDr. Soňu Rolincovou, vedoucí právního útvaru ROMO.

Z výpisu z obchodního rejstříku bylo zjištěno, že společnost ROMO byla zapsána do obchodního rejstříku dne 4. ledna 1991. Předmětem jejího podnikání je mj. výroba a opravy el. šicích strojů a el. přístrojů pro domácnost a koupě zboží za účelem dalšího prodeje a prodej. (ve spise list č. 10). ROMO vyrábí a rovněž v tuzemsku montuje z dovezených dílů velké spotřebiče pro domácnost, dále též dováží hotové výrobky spadající do této skupiny zboží. Na tuzemský trh dodává automatické pračky, myčky nádobí, myčky nádobí s vařidlovou deskou, chladničky, mrazničky a jejich kombinace (vše značky Romo-Zerowatt), automatické pračky Zerowatt, automatické pračky Romo, sporáky Romo a klasické pračky Romo. Společnost tedy působí jako dodavatel velkých elektrospotřebičů pro domácnost (tzv. bílé techniky) na trh České republiky.

Účastník řízení na vyžádání úřadu předložil druhy používaných smluv s odběrateli – velkoobchodníky i maloobchodními prodejci, vyjádřil se k předmětu správního řízení, poskytl informace o dodávkách svých výrobků na tuzemský trh, rozčlenil dále, které výrobky na tuzemský trh dodává jako distributor hotových výrobků z dovozu, zaslal přehled všech svých odběratelů i počet odběratelů – maloobchodních prodejců (dále jen „maloobchodníků“) s nimiž byla uzavřena typová smlouva pro rok 1998 a pro rok 1999.

Úřad konstatuje, že ujednání, která vzbudila pochybnost úřadu o souladu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže, jsou obsažena v typových smlouvách označených jako Smlouvy o budoucích kupních smlouvách uzavíraných pro rok 1998 a pro rok 1999 s maloobchodníky – v počtu cca 150 odběratelů pro každý rok, listy 16 – 17, 23 – 24 spisu (

dále jen „ Smlouva případně „Smlouvy“). Čl. III. bod 1., čl. IV. bod 1. a čl. IV. bod 3. jsou v obou typových Smlouvách používaných pro rok 1998 a rok 1999 shodné a shodné je i označení v příloze č. 1 „minimální ceny s DPH“. Smlouvy užívané pro dodávky zboží ROMO velkoobchodům byly jiného znění a neobsahovaly ujednání ve smyslu § 3 odst. 1 zákona.

V písemném vyjádření k předmětu správního řízení (ve spise list č. 7) účastník řízení vyslovil názor, že se nedopustil žádného jednání, které by bylo zákonem o ochraně hospodářské soutěže sankcionováno jako jednání nedovolené. Uvedl, že v žádných smlouvách nezavazoval odběratele k dodržování určených cen. Ceník užívá jednotně pro všechny odběratele (z těchto cen poskytuje odběratelům procentní rabaty); je pravdou, že ve smlouvách uvádí, že cena v ceníku je doporučenou minimální maloobchodní cenou, avšak současně se domnívá, že žádné ustanovení smlouvy nezavazuje odběratele tuto doporučenou cenu dodržovat. Dodržování doporučené ceny není žádným způsobem účastníkem řízení vynucováno. Pokud byla v typových smlouvách v předchozích obdobích ustanovení, která budila pochybnost v tomto směru, byla v dalších obdobích nahrazena jednoznačnou formulací, že se jedná o doporučené minimální ceny.

Při ústním jednání dne 13. 12. 1999 zástupci účastníka řízení do protokolu (ve spise listy č. 77 – 81) vypověděli, že ceník zveřejněný na Internetu obsahuje doporučené maloobchodní ceny, za které se prodává zboží ve vlastní maloobchodní prodejně ROMO. Tyto ceny nemusejí být shodné s cenou, se kterou se zákazníci setkají v jiných prodejnách, neboť každá prodejna si určuje ceny výrobků individuálně. V ceníku, který je přílohou smlouvy, jsou uvedeny ceny, které účastník řízení chápe jako doporučené, resp. s každým zákazníkem jedná tak, že jde o cenu doporučenou, jak je uvedeno v dalších ustanoveních smlouvy. Je chybou, že je v ceníku uvedeno, že jde o cenu minimální. V prodejnách nikdy nezasahovali a nepostihovali, pokud prodejce cenu nedodržel. Pokud jde o ustanovení smlouvy o dodržování maximální slevy 5 % na výrobky ROMO při akcích přechodného snížení cen, zástupce společnosti uvedl, že jde o špatnou formulaci, která neodpovídá skutečné praxi. Zástupce společnosti ROMO na závěr jednání konstatoval, že ve smlouvách je spousta nedostatků, které je třeba odstranit, aby nemohlo docházet k dvojímu výkladu.

V průběhu řízení úřad ověřoval zda odběratelé – maloobchodníci prodávají zboží ROMO na své hospodářské riziko, vzhledem k ustanovením Smluv (čl. V. bod 1., 2., 3.) upravující přechod vlastnických práv ke zboží až jeho zaplacením dodavateli. Z provedených šetření vyplynul závěr, že odběratelé prodávají zboží ROMO na své hospodářské riziko, a to i v případě, že prodej zboží zákazníkovi je realizován ještě ve lhůtě splatnosti faktury od dodavatele (tzn. zboží ještě ROMU nebylo zaplaceno).

Úřad v rámci správního řízení vyslechl 6 svědků – maloobchodních prodejců, odbírajících zboží od společnosti ROMO na základě Smluv o budoucích kupních smlouvách. Svědek Josef Kalman do protokolu uvedl (spis listy č. 292 - 298), že prodejní ceny zboží ROMO stanoví on jako vedoucí prodejny. Maloobchodní ceny uvedené v příloze č. 1 považuje za doporučené. Za doporučené ceny nikdy neprodával, vždy prodával levněji (což úřad namíste ověřil z počítačové evidence odběratele). Žádné sankce ze strany ROMO pro případ, že by doporučené ceny nedodržel, mu nejsou známy. Svědek v prodejně též zboží ROMO zlevňoval, a to i o více než 5 %. Slevy se společností ROMO nekonzultoval.

Svědka Richard Janík, vedoucí prodejny elektro, vypověděl (spis listy č. 299 – 308), že čl. III. bodu 1. smlouvy rozumí tak, že ceny v ceníku ROMO považuje za doporučené. Za doporučené ceny prodává proto, že mu vyhovují, zboží je za tyto ceny prodejné, nemá potřebu ceny zboží ROMO ani zvyšovat, ani snižovat. Pokud jde o zlevňovací akce –

nekonzultuje žádné snížení ceny. Při akcích přechodného snížení cen byly výrobky ROMO zlevněny o 5 %, avšak se zástupci ROMO nebyly tyto ceny předem konzultovány. V době návštěvy prodejny (za účasti zástupkyně ROMO) byly zjištěny slevy na zboží Calex a ROMO ve výši 7 % .

Svědék Miroslav Moravec (spis listy č. 344 – 348) obchodoval se společností ROMO v roce 1998. Ceny vždy považoval za doporučené. Protože mu tato cena vyhovovala, tak za ni prodával. S žádnou sankcí v případě nedodržování doporučených cen seznámen nebyl. Akce přechodného snížení cen nerealizoval.

Svědék Robert Matějka (spis listy č. 349 – 352) je rovněž maloobchodní prodejce; řídí se čl. III. bodem 1. Smlouvy a prodává za doporučené ceny. Žádná sankce v případě nedodržování cen mu není známa. Za nižší ceny než byly ceny doporučené nikdy neprodával. Svědek realizoval jednu akci přechodného snížení cen v roce 1998, šlo o „firemní dny ROMO“, kde dodržel 5 % snížení cen. Snížení cen bylo konzultováno s firmou ROMO, neboť jak uvedl, na tuto akci dělali společnou reklamní kampaň a ROMO se na akci finančně podílelo.

Svědék Jan Šípek, podnikatel a majitel prodejny elektro (ve spise listy č. 353 – 355), prodává některé výrobky ROMO za nižší ceny než uvedené v ceníku. Do prodejny chodí obchodní zástupkyně společnosti ROMO, avšak nikdy na nižší ceny v prodejně nereagovala. Akce přechodného snížení cen na zboží ROMO nevyhlašovali.

Svědék Ivo Dušek, vedoucí prodejny elektro (spis listy č. 356 – 359), považuje ceny v ceníku společnosti ROMO spíše za doporučené. ROMO nikdy netrvalo na tom, že se ceny musí dodržovat. Většinu zboží prodával za doporučené ceny, které svědek dle svých obchodních zkušeností nemůže považovat za doporučené minimální ceny, neboť dle jeho názoru představují maximální výši, za jakou by se toto zboží dalo prodat. Některé zboží prodával za ceny nižší. Ohledně čl. III. bod 1. smlouvy uvedl, že si s obchodní zástupkyní ROMO již při podpisu smlouvy vyjasnil, že uvedený bod smlouvy a celý ceník ROMO bude považovat za orientační, což obchodní zástupkyně ROMO akceptovala. Svědek v prodejně organizoval firemní dny ROMO na základě smlouvy o provedení reklamy – firemního dne, v roce 1999. Během této akce zlevnil výrobky ROMO o 5 %, avšak z ceny, jakou mělo již zboží na prodejně (uvedl, že před zahájením firemního dne bylo zboží již o 2 – 3 % levnější oproti ceníku ROMO).

Z výslechů svědků a odpovědí obeslaných odběratelů vyplynulo, že odběratelé - maloobchodníci dané ustanovení nedodržovali a zástupci společnosti ROMO ani jeho dodržování nevyžadovali.

Úřad požádal cca 50 smluvních partnerů ROMO o písemné vyjádření k několika položeným otázkám. Cílem dotazování bylo zjistit, za jaké ceny daný odběratel zboží ROMO prodává, zda dodržuje ustanovení č. III. bodu 1. a čl. IV. bodu 3. Smlouvy, jak stanovuje maloobchodní prodejní ceny zboží ROMO, zda obchodní zástupci ROMO v prodejně hladinu prodejních cen kontrolují a zda příp. upozorňují na nutnost dodržování minimálních cen.

Z odpovědí dotázaných soutěžitelů, maloobchodních partnerů ROMO vyplynulo, že většina z nich považovala ceny uvedené v příloze č. 1 – maloobchodním ceníku ROMO, za ceny doporučené, orientační. Maloobchodníci při prodeji výrobků ROMO stanovovali buď ceny odlišné od ceníku ROMO (většinou nižší) na základě vlastního rozhodnutí nebo prodávali za ceny stanovené ceníkem ROMO z toho důvodu, že jim tyto ceny vyhovovaly (na základě vlastního, svobodného rozhodnutí). Podobně tomu bylo u akcí přechodného snížení cen. Zástupci společnosti ROMO ceny (ani výši slevy) zvláště nekontrolovali, pokud při

návštěvě prodejny viděli nižší ceny, neupozorňovali na nutnost dodržování doporučené minimální ceny dle ceníku, nikdy nezmiňovali žádné sankce v případě nedodržování doporučených minimálních cen. ROMO nikdy nevyžadovalo plnění ustanovení čl. III. bodu 1. Smlouvy ani dodržování ustanovení o slevách.

Posuzovaná smlouva mezi účastníkem řízení a maloobchodníky se týká různých druhů velkých elektrospotřebičů pro domácnost, jako jsou automatické pračky, klasické pračky, mrazničky, chladničky, kombinace chladniček s mrazničkou, myčky, sporáky. Toto zboží se souhrnně označuje jako bílá technika. Je pro ni charakteristické to, že se s ní v domácnosti „nehýbe“, tzn. má v domácnosti určené své pevné místo; kam se umístí, tam zpravidla po dobu užívání zůstane. Dalšími dvěma skupinami elektrospotřebičů pro domácnost je tzv. hnědé zboží (audio a video technika) a malé domácí spotřebiče (mixéry, žehličky, vysavače, kávovary, varné konvice atd.). Tyto již nejsou součástí trhu bílé techniky. Je pro ně charakteristické, že se v domácnosti přenášejí, mění své místo a následují svého uživatele i mimo domácnost, např. se vozí na chatu, apod. Na základě těchto skutečností vymezil úřad výrobní trh, který je relevantní danému případu, jako trh tzv. **bílé techniky**.

Po stránce **geografické** zahrnuje relevantní trh území, které účastník řízení sám nebo na základě smluv zásobuje. Distribuce bílé techniky je organizována na národní bázi, neboť na celém tomto trhu existují homogenní podmínky. Z toho důvodu je relevantním geografickým trhem celé **území ČR**.

Po stránce **časové** jde o trh trvalý, charakterizovaný pravidelnými a opakujícími se dodávkami. Pro potřebu správního řízení bylo zkoumáno období roku 1998 a roku 1999.

Na takto vymezeném relevantním trhu zjišťoval úřad podíl společnosti ROMO. Vycházel z údajů o dovozech poskytnutých Generálním ředitelstvím cel, z informací od účastníka řízení i od dalšího domácího výrobce (společnosti MORA MORAVIA, a. s.). Podle výpočtu provedeného úřadem na základě shora uvedených podkladů činil podíl společnosti ROMO na trhu bílé techniky v ČR v roce 1998 cca 5% a v roce 1999 cca 3%. Podíl účastníka řízení byl stanoven z objemu dodávek zboží na relevantní trh, neboť finanční údaje GŘ cel o dovozech daného zboží vyjadřují základ pro vyměření cla (neobsahují obchodní přírážku prodeje) na rozdíl od finančního vyjádření dodávek tuzemských výrobců.

Z provedených výsledků svědků i z odpovědí obeslaných odběratelů je zřejmé, že kupující chápali shora uvedená ustanovení Smlouvy a ceny uvedené v maloobchodním ceníku ROMO jako doporučené a orientační. Stejný výklad obou ustanovení podal i účastník řízení a úřad ověřil, že podle tohoto výkladu i jednal – ceny v obchodech nekontroloval, neupozorňoval odběratele maloobchodníky na nutnost dodržování doporučených minimálních cen ani nevyžadoval jejich dodržování, neuplatňoval žádné sankce v případě zjištění prodeje zboží za jiné ceny, tj. i za ceny nižší, než byly uvedeny v ceníku. Oslovení odběratelé se necítili být vázáni při prodeji zboží ROMO cenami dle přílohy č. 1 Smlouvy.

Podle § 30 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, správní orgán zastaví řízení, odpadl-li důvod řízení zahájeného z podnětu správního orgánu. Účastník řízení, společnost ROMO, v průběhu správního řízení sama iniciativně upravila text typových Smluv o budoucích kupních smlouvách, které již jsou používány pro rok 2000 (ve spise listy č. 252 – 255). Článek III. bod 1. nové smlouvy již bez dalších omezení kupujícího uvádí, že kupující se zavazuje ve své prodejně nabízet, vystavovat a prodávat výrobky prodávajícího. Čl. IV. bod 1. nové smlouvy pouze konstatuje, že ceny za dodávky výrobků prodávajícího budou kupujícímu účtovány dle platného ceníku ROMO (viz příloha č. 1). Pokud jde o slevové akce, nový formulář smlouvy obsahuje ustanovení, že v případě konání firemních dnů bude počet

akcí s poskytnutím slevy firmou ROMO max. 2 ročně a ROMO poskytne maximálně 2 % slevy. Také ceník, který je připojen ke smlouvě, uvádí ceny s označením „doporučená cena s DPH“. Nové znění typové smlouvy ROMO pro maloobchodníky na rok 2000 je v souladu se zákonem o ochraně hospodářské soutěže.

Druhou významnou skutečností je, že ani v roce 1998, ani v roce 1999 úřad nezjistil, že by dohody o cenách obsažené ve Smlouvách byly ze strany odběratelů plněny, že by ROMO vyžadovalo plnění dohod, prodejní ceny (či výši slev) kontrolovalo či jejich nedodržování sankcionovalo. K narušení soutěže případným sjednocením cen zboží ROMO u odběratelů tedy nedošlo.

Účinnost Smluv uzavíraných s maloobchodníky pro rok 1998, které obsahovaly ustanovení jež byla důvodem zahájení správního řízení, skončila 31. 12. 1998. Účinnost Smluv uzavíraných s maloobchodníky obsahujících shodná ustanovení skončila 31. 12. 1999. Zmíněná ustanovení (ujednání) mohla potenciálně vést k narušení hospodářské soutěže v minulosti, ke skutečnému narušení však nedošlo.

Ze všech uvedených důvodů úřad v souladu s § 30 zákona č. 71/1967 Sb. rozhodl o zastavení správního řízení zahájeného z vlastního podnětu.

Poučení o opravném prostředku:

Podle § 61 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. lze proti tomuto rozhodnutí do 15 dnů od jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

JUDr. Šárka Vlašínová,
pověřená řízením IV. výkonného
odboru

Rozhodnutí obdrží:

ROMO akciová společnost
JUDr. Soňa Rolincová
Vedoucí právního útvaru
Mendlova 127
742 45 Fulnek